

Helmi-vieraspetohankkeen pyytäjäkyselyn tulokset

Johdanto

Haitallisten vieraspetojen, eli supikoiran ja minkin pyynti on ollut jo useamman vuoden pinnalla monien erilaisten hankkeiden muodossa. Silti vieraspetoja pyytävistä henkilöistä ei tiedetä tilastollisessa mielessä juuri mitään. Helmi-vieraspetohanke järjesti syksyllä 2023 hankkeen pyytäjille ja muille vieraspetoja pyytävillä henkilöillä pyytäjäkyselyn, jossa pyrittiin selvittämään mm. lajin harrastajien arvoja ja asenteita. Kyselystä saatua tietoa käytetään Helmi-vieraspetohankkeen kehittämiseen, ja haluankin kiittää suuresti kaikkia kyselyyn vastanneita.

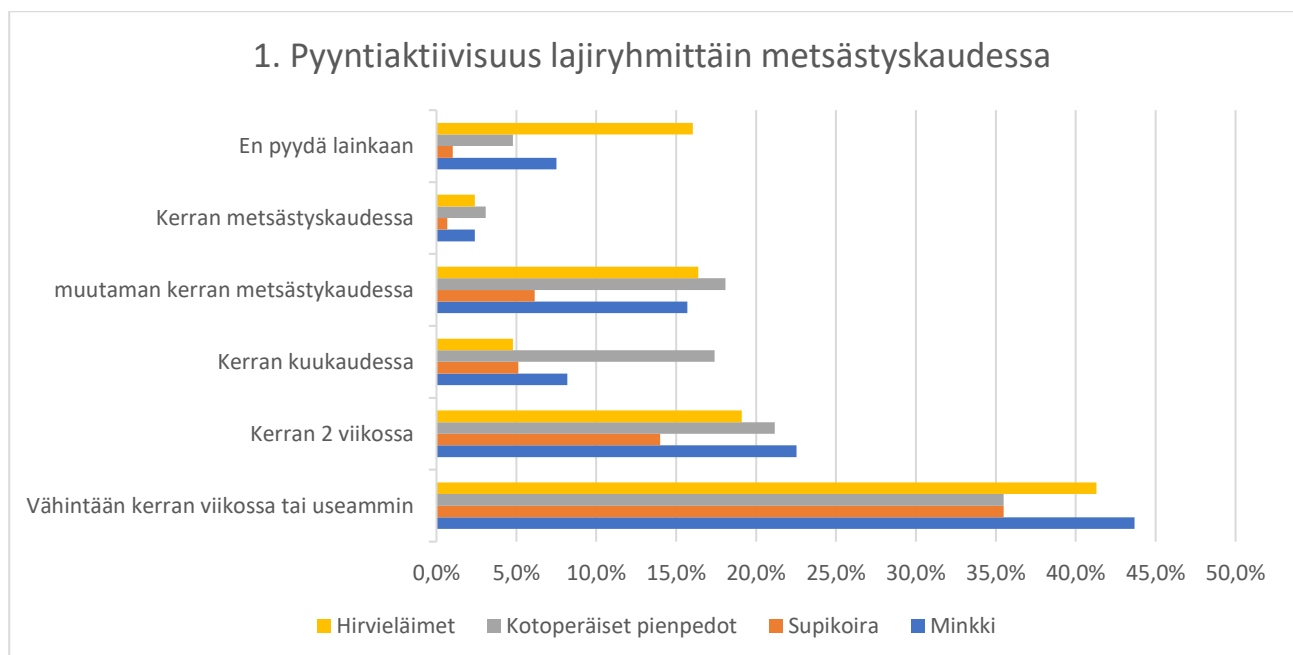
Yleistä

Kysely oli jaettu kahteen osioon riippuen siitä, oliko vastaaja Helmi-vieraspetohankkeen sopimuspyytäjä, vai hankkeen ulkopuolinen pyytäjä. Kysely jaettiin sekä Suomeksi että Ruotsiksi. Kaikkia vastanneita yhteensä oli 293 henkilöä. Vastanneista miehiä oli 94,5 % ja naisia 5,5 %. Suurimmat ikäryhmät olivat 70-luvulla (28,8 %) ja 80-luvulla (26,0 %) syntyneet. 60-luvulla (17,1 %) ja 90-luvulla (17,8 %) syntyneet olivat myös hyvin edustettuna. Vastaaajia saatiin kaikista kyselyssä valittavista ammattiryhmistä. Helmi pyytäjien osuus vastanneista oli 75,2 % (215 hlö), ja vastauksia saatiin lähes kaikilta hankkeen pyyntialueilta. Aktiivisimmat vastaajat löytyivät Nummi-Pusulasta, Kutajärveltä ja Vassorinlahdelta.

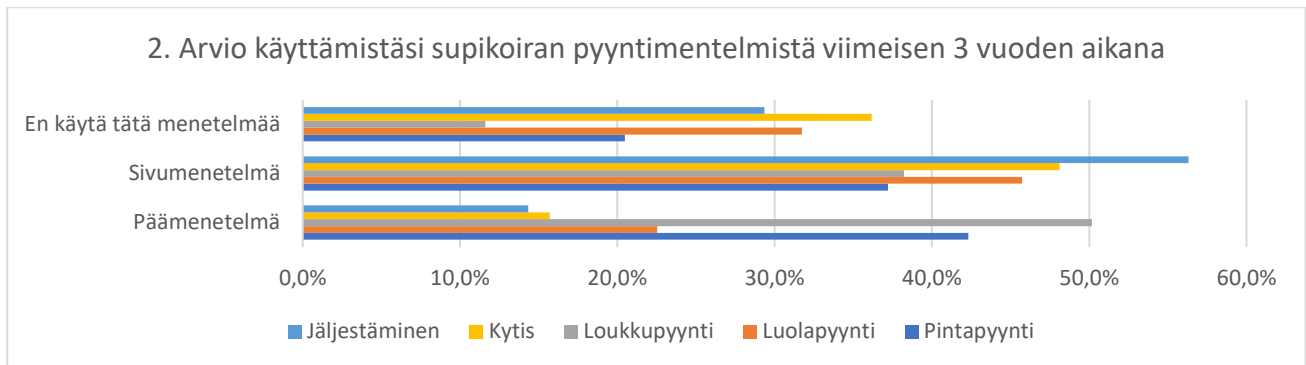
Kysely oli jaettu yleisten taustakysymysten lisäksi viiteen muuhun osioon. Keskeisimmät vastaukset vastausryhmittäin puretaan tässä tulospöytäkirjassa.

Metsästys ja pienpetopyyntiharrastus

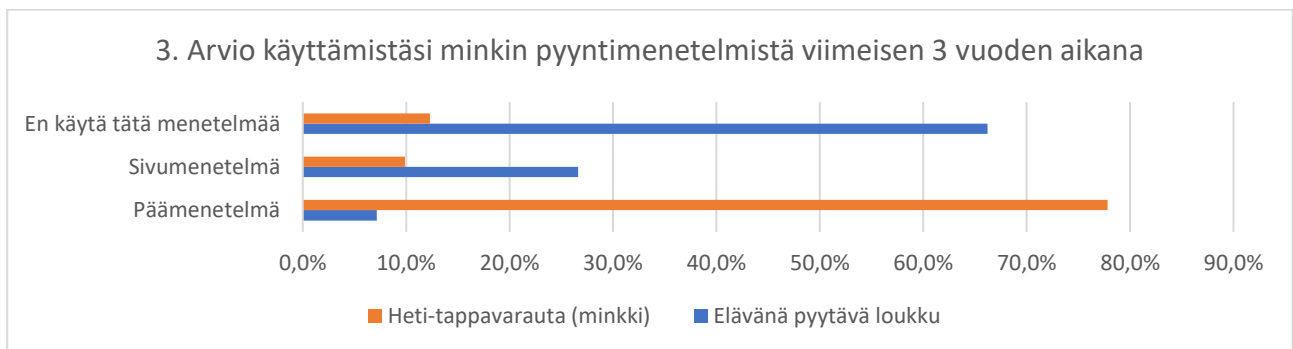
Tässä osiossa vastaajalta kysyttiin pyyntiaktiivisuutta eri lajien osalta, metsästys / pienpetopyynnin harrastusaikaa, sekä vuosittaisia saalismääriä.

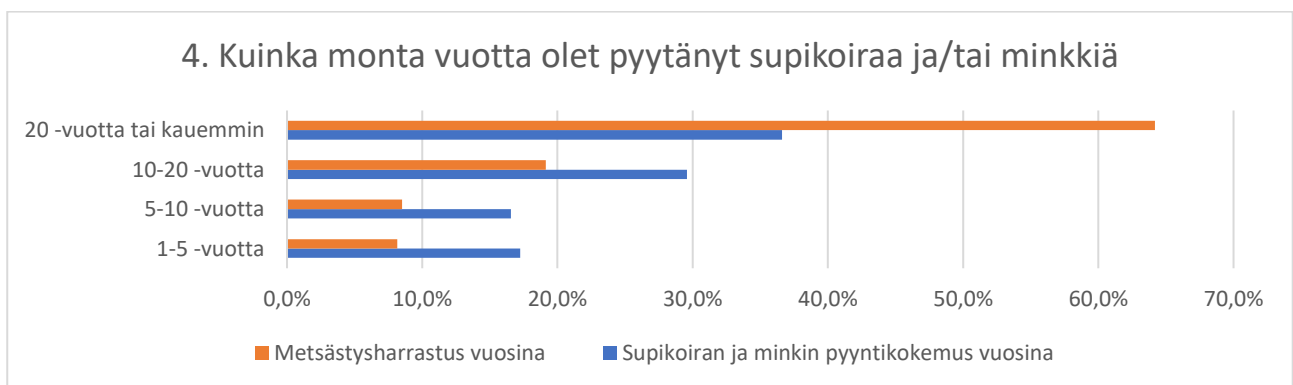
Kuva 1. Pienpetojen metsästys oli koko vastaajaryhmässä oletetusti erittäin aktiivista. Ainoastaan hirvieläinten pyynnin aktiivisuus ylsi pienpetopyynnin kanssa samoille tasoille (n=293 vastaajaa).

Kuva 2. Vastausten perusteella supikoiran pyynnissä ollaan selvästi aktiivisimpia loukkupyynnin ja pintapyynnin saralla. Monet vastaajat mielellään harrastavat myös muita kuin päämenetelmällisiä muotoja mahdollisuuksien mukaan, mihin viittaa esimerkiksi luolapyynnin korkea sivumenetelmäosuus (n=293 vastaajaa).

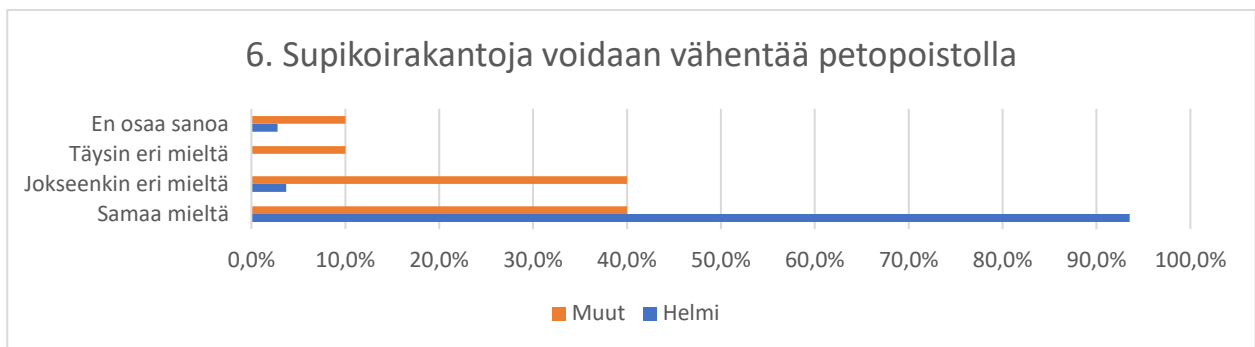
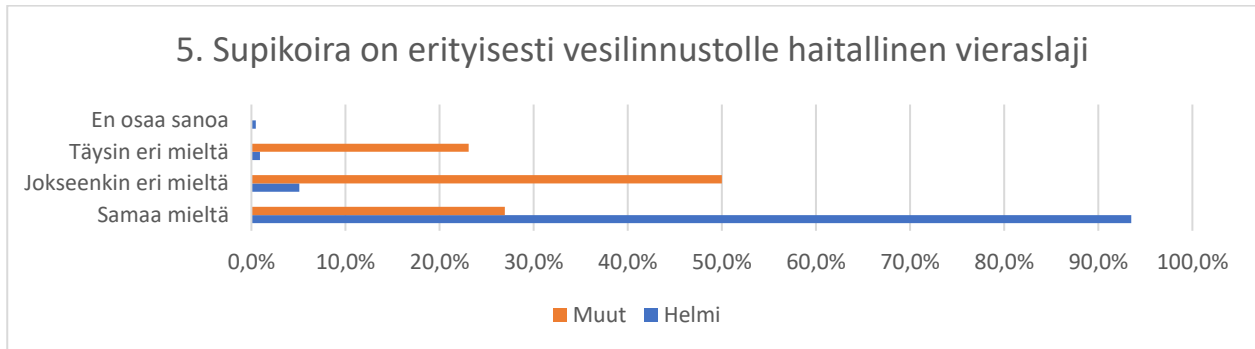
Kuva 3. Helmi-vieraspetohankkeen puitteissa on hankittu ainoastaan heti-tappavia rautoja ja se varmasti lisää heti-tappavien osuutta vastaajajoukossa huomattavasti (n=293 vastaajaa).

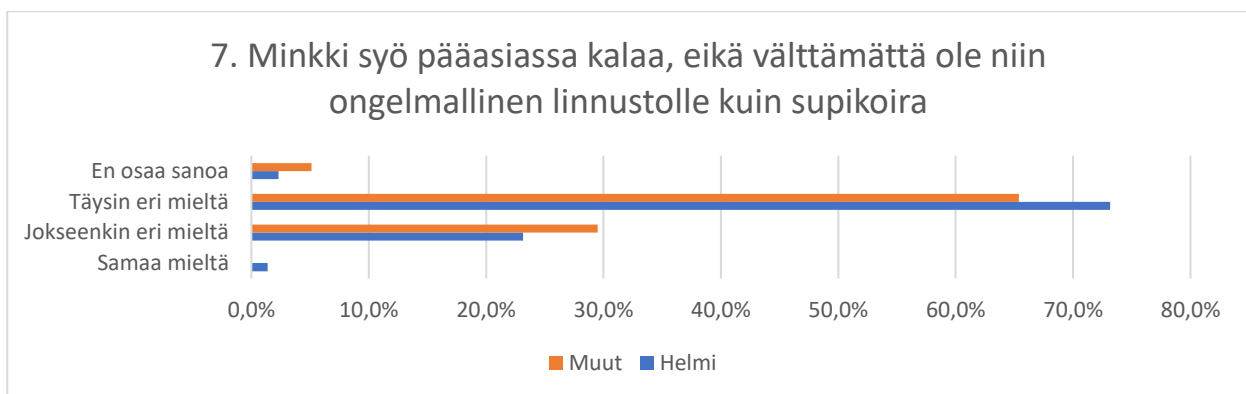
Kuva 4. Vastaajajoukossa korostuu pitkä metsästyskokemus ja pienpetopyyntikokemus. Helmi-vieraspetohankkeeseen on pyritty löytämään keskimääräistä aktiivisempia ja kokeneempia pienpetopyyntäjiä (n=293 vastaajaa).

Vieraspetoihin ja niiden pyyntiin liittyvät näkemykset

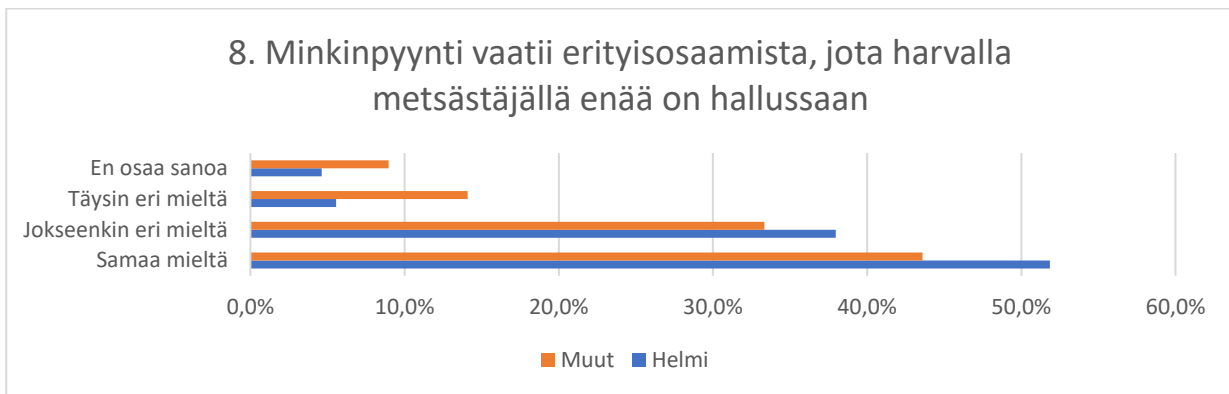
Kysymyssarja kartoittaa vastaajien asenteita, arvoja ja näkemyksiä supikoiran ja minkin pyyntiin ja pyyntitapoihin liittyen. Erityisesti Helmi-pyytäjien osalta korostui sekä supikoiran että minkin haitallisuus vesilinnustolle. Toisaalta myös esimerkiksi loukkupynttiin liittyviä haasteita koettiin yhteisesti, ja koirapyynnin tehokkuudesta oltiin hyvin samoilla kannoilla.

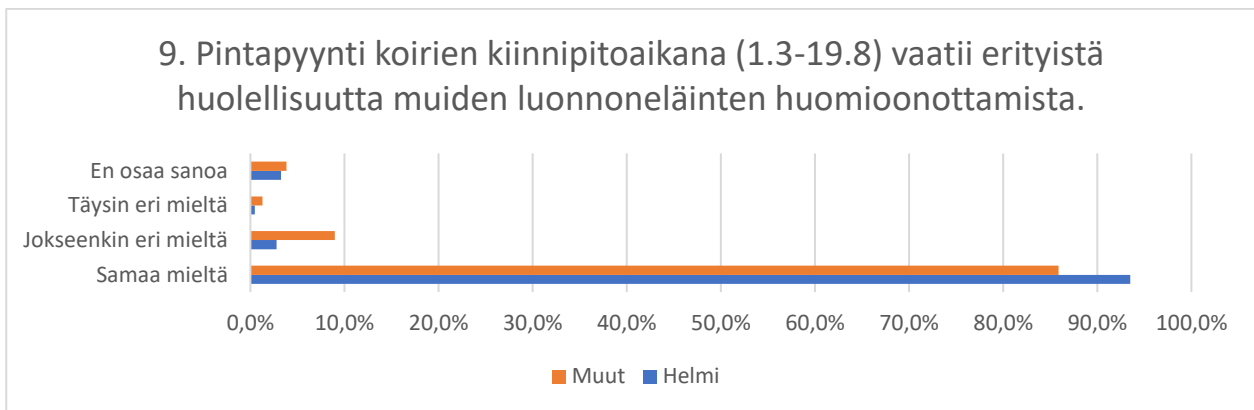
Kuvat 5 ja 6. Hankkeen henkilöstöllä on vastausten perusteella selvä näkemys supikoiran haitallisuudesta vesilinnustolle, muilla vastaajilla profiili hieman poikkeaa Helmin pyytäjistä. Hankkeen pyytäjillä on myös vahva usko supikoirakantojen vähentämiseen petopoiston keinoin (Helmi n= 215 ja muut n= 78).

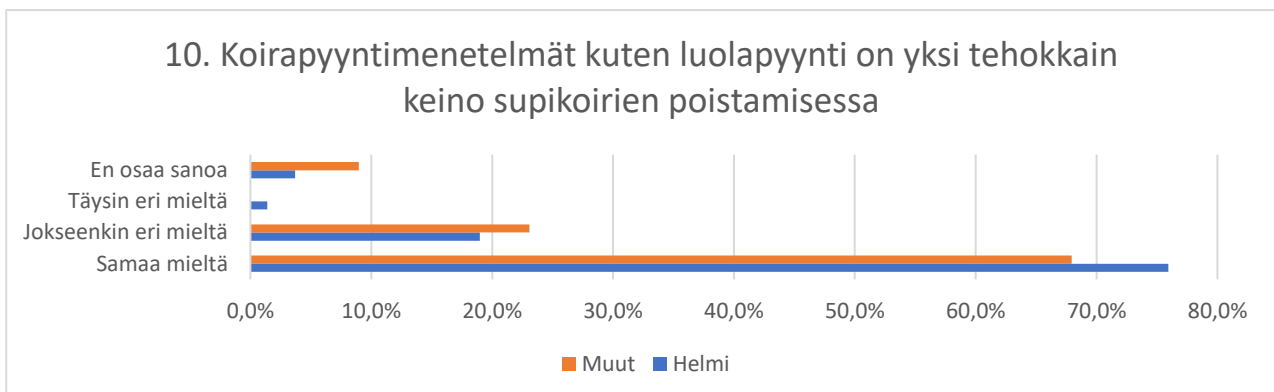
Kuva 7. Supikoiran tavoin minkin linnustollisesta vahinkopotentialista ollaan vastaajien kesken hyvin yksimielisiä sekä Helmin pyytäjien että muiden pyytäjien joukossa. Minkin ja supikoiran linnustolliset haittavaikutukset ovat suoraan riippuvaisia niiden kannantihyeksistä, ja esimerkiksi Pohjoisempana-Suomessa minkkivahingot suhteessa supikoiraan ovat todennäköisesti korostuneita (Helmi n=215 ja muut n=78).

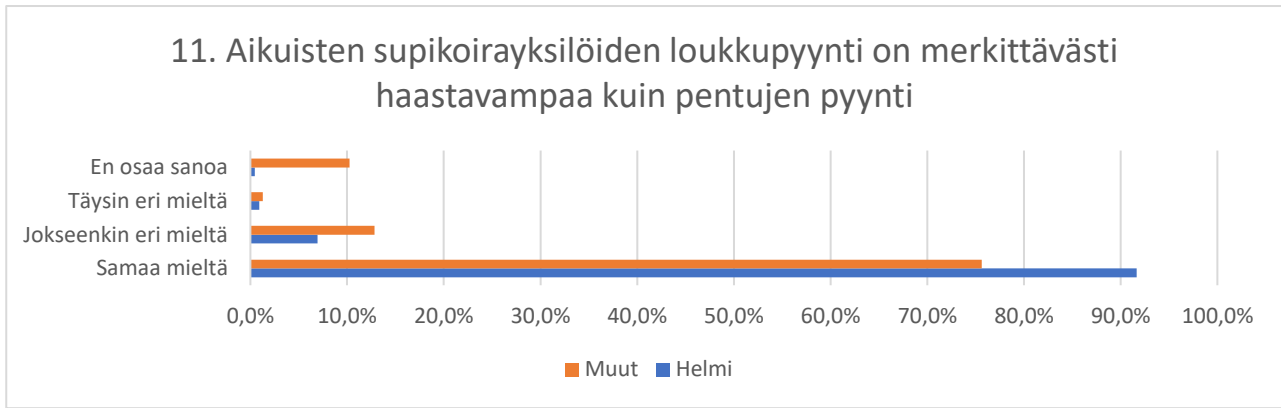
Kuva 8. Minkinpyynnin vaativuus ja toisaalta taas aktiivisten harrastajien vähyys on selvästi havaittu sekä Helmin että muiden pyytäjien keskuudessa. Helmin sisällä minkkisaaliit on saatu hiljalleen nousuun, mikä viestii osittain siitä, että tätä erityisosaamista on myös mahdollisesti opittu hankkeen aikana (Helmi n=215 ja muut n=78).

Kuva 9. Kiinnipitoajan aikaisen pintapyynnissä vaaditaan vastaajajoukon mukaan selvästi erityistä huolellisuutta muiden luonnoneläinten osalta, ja taas toisaalta pyynnin aiheuttamat riskit selvästi tunnistetaan hyvin (Helmi n=215 ja muut n=78).

Kuva 10. Vastaajat olivat selvästi vaikuttuneet aktiivisten koirilla tapahtuvien pyyntimenetelmien tehokkuudesta. Pintapyynnistä saatiin vastaavalla kyselyasettelulla hyvin samanlaiset vastaukset (Helmi n=215 ja muut n=78).

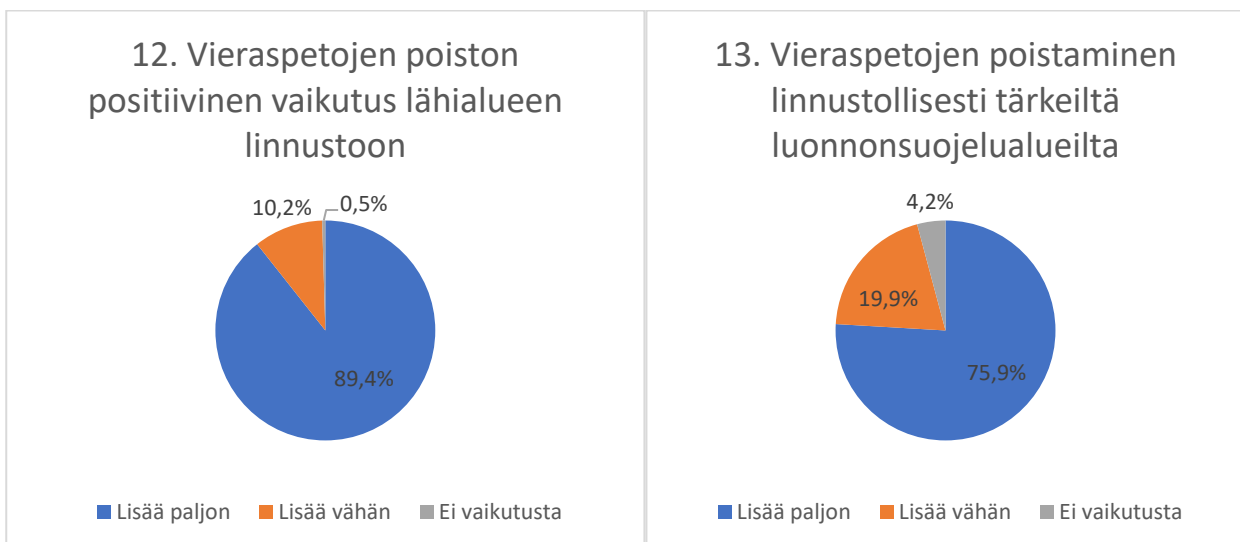

Kuva 11. Erityisesti Helmi-pyytäjien vastausprofiili viittaa kokemukseen siitä, että aikuisia, eli yli vuoden ikäisiä supikoiria on haastavampi saada saaliiksi kuin pentuja. Hankkeen pyytäjille kokemukseen saattaa vaikuttaa runsas pyyntikohteille toimitettujen loukkujen KANU-loukkujen määrä. Pohjoisilla kohteilla loukkupyynnin haastavuus korostuu entisestään luontaisesti pienempien supikoirakantojen myötä (Helmi n=215 ja muut n=78).

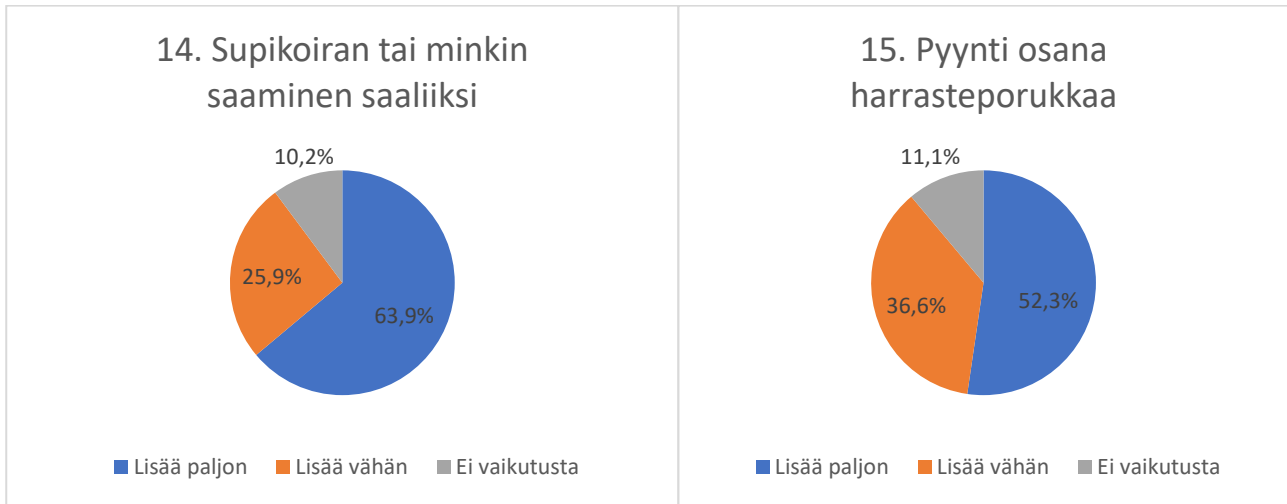
Vieraspetopyyntiin motivointi

Hankkeen näkökulmasta erityisen tärkeitä olivat myös pyyntimotivaatioon liittyvät kysymykset. Motivaatio ja kiinnostus lajiin ovat koko pyyntitoiminnan perusta. Vastaukset olivat erityisesti luonnonhoitonäkökulmien kannalta yllättävän korostuneita. Pyynti koetaan tärkeäksi luonnonhoitotyöksi, mutta toisaalta myös saalista halutaan saada ja mielellään porukalla. Edellä olevat kuvaajat vastaavat pääkysymykseen: **kuinka paljon koet seuraavien tekijöiden vaikuttavan pyyntimotivaatioosi supikoiran ja minkin pyynnissä?**

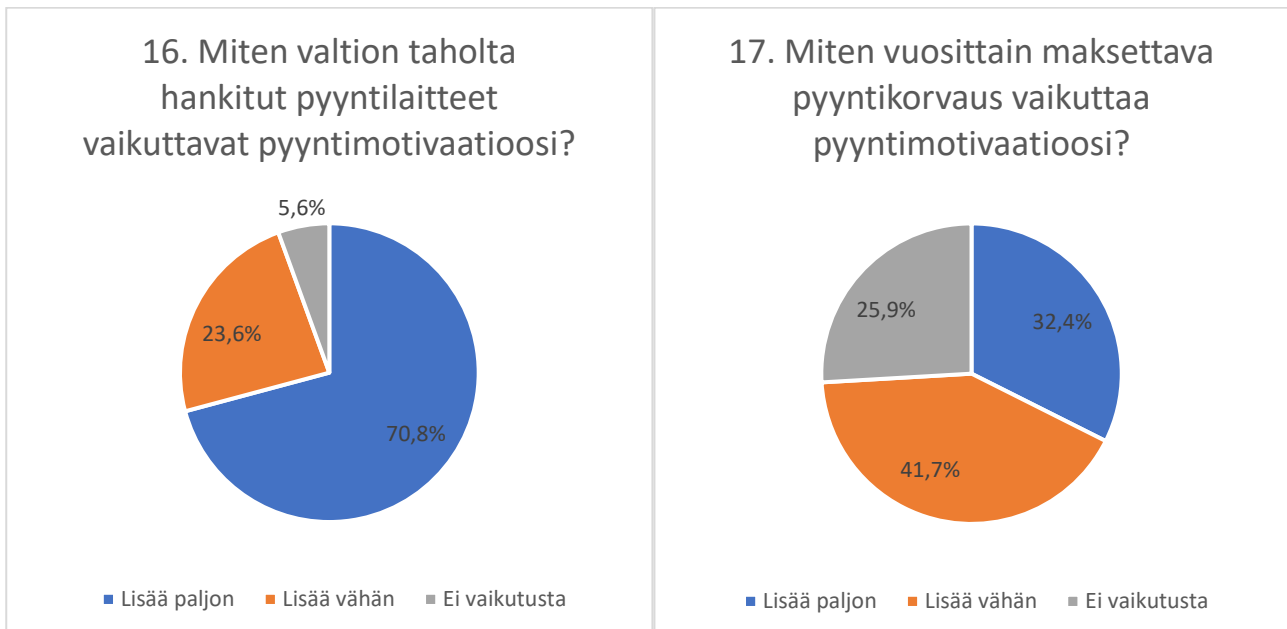
Vastaajina näihin kysymyksiin oli pelkät Helmi-pyytäjät eli 215 vastaajaa.

Kuvat 12 ja 13. Vastausten perusteella lähes kaikkia Helmissä toimivia pyytäjiä motivoi petopoiston positiiviset linnustovaikutukset. Vastaavasti iso motivaattori on myös vieraspetojen poistaminen linnustollisesti tärkeiltä luonnonsuojelualueilta (Helmi-pyytäjät n=215).

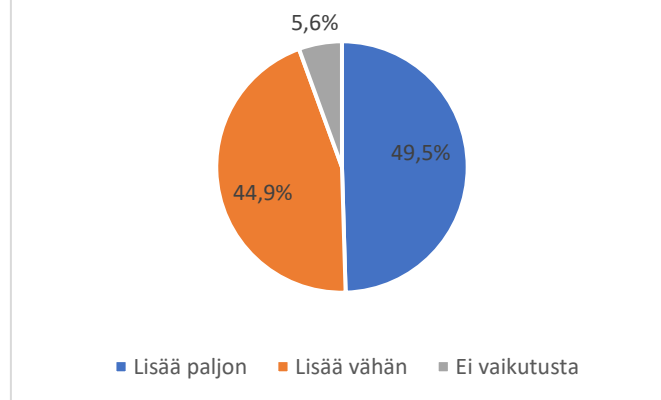

Kuvat 14 ja 15. Saaliin saaminen motivoi selvästi isoa osaa vastaajista. Vastaavasti runsas saalismäärä / pyyntikerta ei motivoinut vastaajia yhtä selvästi kuin ylipäänsä saaliin saaminen. Pyynti osana harrasteporukkaa koetaan myös selvästi isoksi motivaattoriksi isolla osalta vastaajista. Kaikki eivät porukkapyynnistä kuitenkaan motivoitu, ja tässä korostuvat varmasti mm. itsenäiset loukku ja kytispyytäjät (Helmi-pyytäjät n=215).

Kuvat 16 ja 17. Helmissä on hankittu pyyntikohteille runsaasti pyyntikalustoa ja maksetaan myös vuosittaista pyyntikorvausta. Suurin osa vastaajista kokee valtion taholta hankittujen pyyntilaitteiden lisäävän pyyntimotivaatiota. Pyyntikorvaus sen sijaan ei motivoi pyynnissä yhtä selvästi kuin pyyntilaitteet (Helmi-pyytäjät n=215).

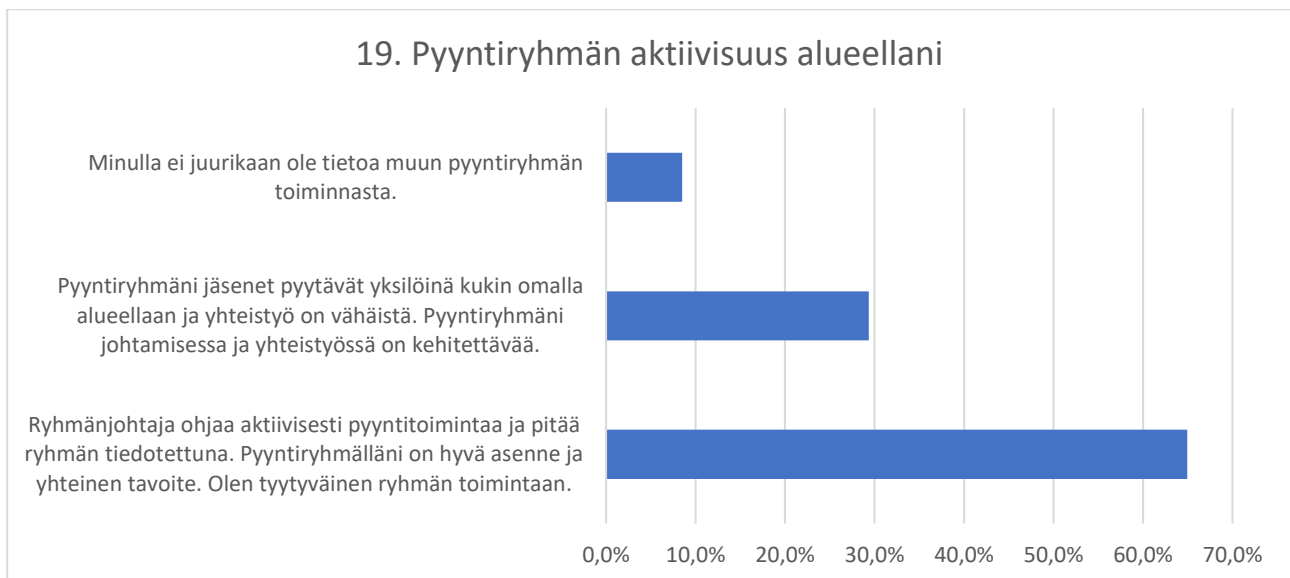
18. Miten pyynti osana laajempaa vieraspetojen poistohanketta vaikuttaa pyyntimotivaatioosi?

Vieraspetojen poistohankkeen osana oleminen selvästi motivoi. Helmi-vieraspetohanke on toistaiseksi suurin rahallinen panostus valtiolta vieraspetopoistoon Suomessa, ja tämä rahoitus on mahdollistanut laajamittaisen pyynnin tukemisen ympäri Suomea (Helmi-pyytäjät n=215).

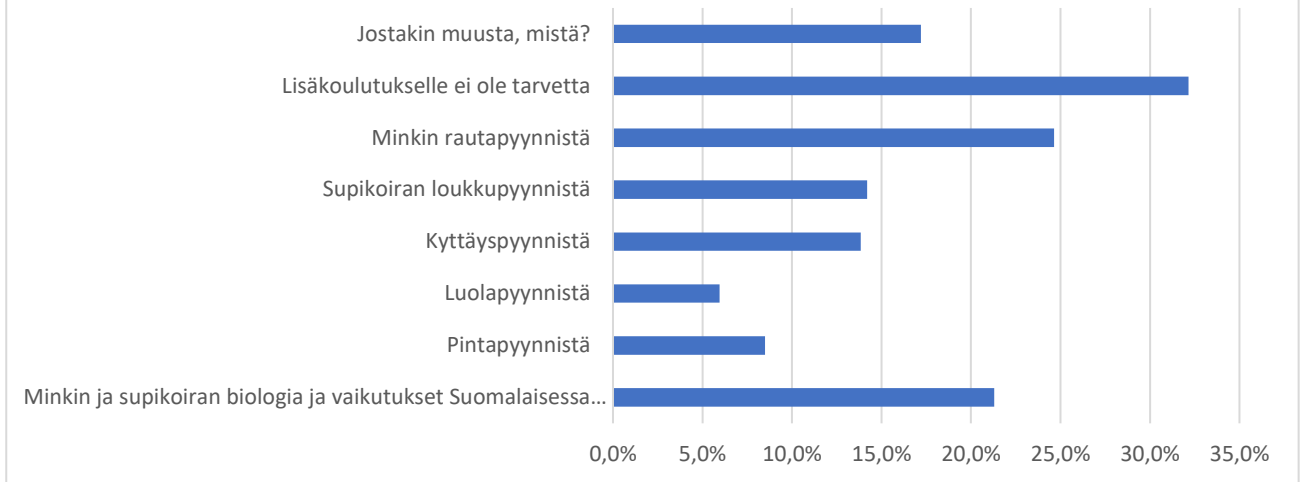
Pyyntialueeni haasteet eri muodoissa / Muut kysymykset

Kysymyssarjan avulla haluttiin kartoittaa Helmi-pyytäjien näkemyksiä hankkeen vieraspetopyynnistä ja omalla alueella tapahtuvasti pyyntitoiminnasta. Vastausten avulla saatiin läpileikkaus pyytäjien näkökulmasta kehittämistä vaativista osa-alueista.

Kuva 19. Vastausten perusteella 65 % on selvästi myönteinen suhtautuminen oman pyyntiryhmän ja ryhmänjohtajan toimintaan. Lisäksi tieto kulkee ryhmän sisällä sekä tavoitteet ovat selvillä. Toisaalta lähes 30 % kokee ryhmänsä yhteistyössä ja tiedottamisessa olevan selvästi kehitettävää. Noin 8 % vastaajista kokee olevansa lähes pimennossa oman pyyntiryhmänsä toiminnasta (Helmi-pyytäjät n=215).

20. Haluaisin lisää koulutusta erityisesti

Kuva 20. Yksi hankkeen tavoitteista on vieraspetopyynneissä opastaminen, ja siten myös parempiin pyyntituloksiin pääseminen. Minkin rautapyynnistä sekä supikoiran ja minkin biologiasta kaivattaisiin selvästi lisää koulutusta. Hankkeessa on toistaiseksi pyritty panostamaan mm. pintapyynnin kouluttamiseen ja tämä saattaa näkyä myös vastauksissa.